

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ
щодо первинної акредитації освітньо-професійної програми «Фізична географія»
спеціальності 106 – Географія
галузі знань 10 – Природничі науки
другого (магістерського) рівня
у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки

Відповідно до підпункту 20 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту» та пункту 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», наказу Міністерства освіти і науки України від 07.12.2018 р. № 2870-П експертна комісія у складі:

Шищенко	– професор кафедри географії України Київського національного
Петро Григорович	університету імені Тараса Шевченка, доктор географічних наук,
	професор, голова комісії;
Денисяк	– завідувач кафедри географії Вінницького державного педагогічного
Григорій Іванович	університету імені Михайла Коцюбинського, доктор географічних наук,
	професор

розглянула подані матеріали та провела первинну акредитаційну експертизу провадження освітньої діяльності, пов'язаної з підготовкою у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки фахівців із галузі знань 10 – Природничі науки спеціальності 106 – Географія за освітньо-професійною програмою «Фізична географія» на другому (магістерському) рівні та встановила наступне:

1. Загальна характеристика закладу вищої освіти та освітньо-професійної програми, що акредитується

Експертиза щодо акредитації освітньо-професійної програми «Фізична географія» спеціальності 106 – Географія галузі знань 10 – Природничі науки на другому (магістерському) рівні у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки виконувалася на підставі заяви ректора СХУ імені Лесі Українки.

Перший вищий навчальний заклад Волині – Луцький державний учительський інститут почав діяти 1940 року. 25 вересня 1951 року на базі Луцького державного учительського інституту створено Луцький державний педагогічний інститут, якому в 1952 році присвоєно ім'я видатної української поетеси Лесі Українки.

16 липня 1993 року Указом Президента України створено Волинський державний університет імені Лесі Українки. 4 жовтня 2007 року Указом Президента України університету був наданий статус національного. Відповідно до наказу МОН, молоді та спорту України № 1012 від 13.09.2012 року ВНУ імені Лесі Українки перейменований на Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки.

Східноєвропейський національний університет включено до Єдиного Державного реєстру підприємств та організацій України Міністерства освіти і науки України; форма власності – загальнодержавна. Ліцензія на освітню діяльність у сфері освіти переоформлена в установленому законодавством порядку (наказ МОН України № 148-л від 12.07.2017 року).

Поштова адреса університету: 43025 Волинська область, м. Луцьк, пр. Волі, 13, тел./факс 72-01-23, e-mail: post@eenu.edu.ua

Статут СХУ імені Лесі Українки затверджено Міністерством освіти і науки України 16.01.2017 року (наказ МОН України № 55 від 16.01.2017 р.).

Голова експертної комісії

проф. Шищенко П. Г.

У структурі СНУ імені Лесі Українки є 14 факультетів: інформаційних систем, фізики і математики; хімічний; біологічний; географічний; міжнародних відносин; юридичний; психології та соціології; педагогічної освіти та соціальної роботи; фізичної культури, спорту та здоров'я; культури і мистецтв; філології та журналістики; економіки та управління; іноземної філології; історії, політології та національної безпеки, а також підготовче відділення, навчально-науковий центр післядипломної освіти.

До структурних підрозділів університету належать: науково-дослідна частина, навчальний, навчально-методичний відділ з ліцензування та акредитації, молодіжної політики та соціальної роботи, планово-фінансовий, кадрів, юридичний, аспірантури та докторантури, міжнародних зв'язків, загальний, інформаційно-обчислювальний центр, охорони праці та безпеки життєдіяльності, постачання, експлуатаційно-технічний відділ, музей Лесі Українки, науково-дослідний інститут Лесі Українки, відділ зв'язків із громадськістю, студмістечко, приймальна комісія, а також бухгалтерія, ботанічний сад «Волинь», бібліотека, Центр культури і дозвілля тощо. У 2011 році розпочав роботу Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування. Університет має 66 кафедр, 11 науково-дослідних та 44 навчально-наукових лабораторій.

З 2009 року у структурі Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки знаходиться Коледж технологій, бізнесу та права.

Університет розміщується у 15 будівлях і спорудах, у яких розташовані навчальні корпуси, студентське містечко, спорткомплекс, агробіостанція, ботанічний сад, археологічний музей, музей Лесі Українки, музей СНУ імені Лесі Українки, відділ зв'язків із громадськістю, бібліотека; заклади громадського харчування.

В університеті є спортивно-оздоровчий комплекс, 12 спортивних залів (ігрові та спеціалізовані) оснащені сучасним обладнанням та тренажерами, формується центр фізичної реабілітації, функціонують відкриті спортивні майданчики, 2 стадіони (у т.ч. «Спортивне «Ядро»»), база практик – табір «Гарт» (на 252 місця) на озері Світазь на території Шацького природного національного парку. У приміщеннях навчальних корпусів працюють 8 їдалень та буфетів на 560 посадкових місць. Університет має 6 гуртожитків, об'єднаних у студентське містечко як окремий структурний підрозділ університету. Наявна мережа гуртожитків в цілому забезпечує потреби студентів, що не мають житла.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки укомплектований кваліфікованим професорсько-викладацьким персоналом, здатним забезпечити підготовку фахівців на рівні державних вимог. Базова освіта понад 90 % професорсько-викладацького складу узгоджується із профілем дисциплін, які вони викладають. Незважаючи на труднощі економічного характеру, 10-15 % викладачів університету щорічно підвищують свій кваліфікаційний рівень, в основному, через стажування, у тому числі й у зарубіжних навчальних закладах.

У Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки успішно працюють 7 спеціалізованих вчених рад із захистів дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук за 11 спеціальностями. Університет видає 32 збірники наукових праць, з яких 21 – є фаховим виданням України. Відповідно до рейтингу вищих навчальних закладів України за показником кількості публікацій у фахових виданнях, що включені до наукометричних баз, зокрема «Scopus», університет посідає 22 позицію.

У загальному рейтингу ЗВО України за 2018 рік (Освіта.ua) СНУ імені Лесі Українки посідає 31 позицію, у ТОП-200 – 80 позиція, у рейтингу ЗВО за показником «Середній бал ЗНО на контракт» – 49 позиція, серед кращих ЗВО західного регіону – 9 позиція, у рейтингу закладів вищої освіти міста Луцьк – 1 позиція.

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки готує бакалаврів за 59 спеціальностями (70 освітніми програмами) та магістрів за 51 спеціальністю (70 освітніми програмами) (Табл. 1).

Станом на 01.10.2018 року контингент студентів становив усього 9 032 особи, з них на денній формі навчається 6 581 особа, заочно та в екстернаті – 2 451 особа.

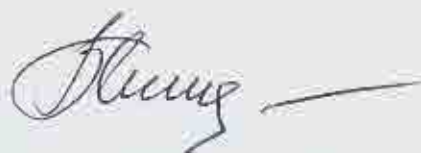

**ЗАГАЛЬНІ ПОКАЗНИКИ РОЗВИТКУ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

№ з/п	Показник	Значення показника
1.	Рівень акредитації ЗВО	IV
2.	Кількість ліцензованих спеціальностей	57
3.	Кількість спеціальностей, акредитованих за	
	2 рівнем	54
	3 рівнем	47
	4 рівнем	48
4.	Кількість освітньо-професійних програм, акредитованих за	
	першим (бакалаврським) рівнем	11
	другим (бакалаврським) рівнем	3
5.	Контингент студентів на усіх курсах навчання,	
	Усього	9032
	на денній формі навчання	6581
	на заочній формі навчання та в екстернаті	2451
6.	Кількість факультетів	14
7.	Кількість кафедр	66
8.	Кількість співробітників, усього:	1444
	у т.ч. науково-педагогічних,	864
	серед яких:	
	докторів наук, професорів, осіб / %	110 / 12,7
	кандидатів наук, доцентів, осіб / %	635 / 73,5
9.	Загальна / навчальна площа будівель, кв. м	99590,8 / 64856,2
10.	Загальний обсяг державного фінансування, тис. грн.	154136,0
11.	Кількість посадкових місць у читальних залах	652
12.	Кількість робочих місць з ПЕОМ для студентів:	1200
	у тому числі з виходом в Інтернет	1200

Базовим для підготовки фахівців із спеціальності 106 – Географія є географічний факультет, який був утворений у 1993 році. У структурі географічного факультету функціонують чотири кафедри: фізичної географії (завідувач – д. геогр. н., проф. Фесюк В. О.), економічної і соціальної географії (завідувач – д. економ. н., проф. Барський Ю. М.), геодезії, землевпорядкування та кадастру (завідувач – д. техн. н., доц. Уль А. В.), туризму та готельного господарства (завідувач – д. геогр. н., проф. Ільїн Л. В.). Усі кафедри є випусковими. З 45 штатних науково-педагогічних працівників факультету: 7 докторів наук, професорів, 31 кандидат наук, доцент, 5 старших викладачів, 2 асистенти. На факультеті створено спеціалізовану вчену раду К 32.051.08 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата географічних наук за спеціальністю – 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів. Серед штатних науково-педагогічних працівників членами спеціалізованої вченої ради для захисту дисертацій є: проф. Петлін В. М., проф. Ільїн Л. В., проф. Фесюк В. О., доц. Потапова А. Г., доц. Мельничук М. М., доц. Міщенко О. В., доц. Терещук О. С.

Випусковою зі спеціальності 106 – Географія освітньо-професійної програми «Фізична географія» є кафедра фізичної географії. Кафедра була створена у 2015 році у результаті реорганізації кафедри географії. На випусковій кафедрі працюють 15 досвідчених викладачів, усі на постійній основі, 14 з них мають наукові ступені, 11 – вчені звання. Якісний показник професорсько-викладацького складу випускової кафедри – 93,3 % (Табл. 2). Більшість викладачів кафедри мають стаж педагогічної роботи у ЗВО більше 10 років і підвищують свою кваліфікацію кожні 5 років. Завідувачем кафедри фізичної географії є доктор географічних наук, професор Фесюк Василь Олександрович.

**ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ
ВИПУСКОВОЇ КАФЕДРИ – ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ – 106 ГЕОГРАФІЯ
У СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

Назва кафедри	Професорсько-викладацький склад, осіб / %	З них працюють						
		на постійній основі (в т.ч. за суміщенням)				сумісники		
		Разом, осіб / %	у тому числі			Разом, осіб / %	у тому числі	
			доктори наук, професори, осіб / %	канд. наук, доценти, осіб / %	без наукових ступенів і чинних звань, осіб / %		доктори наук, професори, осіб / %	канд. наук, доценти, осіб / %
фізичної географії	15/100	15/100	3/20,0	11/73,3	1/6,7	-	-	-

Діяльність випускової кафедри ґрунтується на добрих традиціях, закладених видатними вченими та викладачами, які разом з організацією підготовки фахівців із галузі знань «Природничі науки» активно займаються науковою роботою, здійснюють прикладні дослідження, виконуючи господарсько-договірні теми. Науково-дослідна робота випускової кафедри носить фундаментально-прикладний та навчально-методичний характер. Співробітники кафедри систематично беруть участь у кафедральних та міжрегіональних наукових семінарах, у роботі багатьох міжнародних наукових конференцій та шкіл. Кафедра фізичної географії є співорганізатором періодичних наукових конференцій, семінарів тощо, підтримує тісні наукові контакти з багатьма академічними і навчально-освітніми закладами України та інших держав.

Діючи у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки система навчання і виховання на географічному факультеті дозволяє готувати освічених фахівців у галузі знань 10 – Природничі науки спеціальності 106 – Географія. Підготовка магістра з фізичної географії спрямована на забезпечення потреб західного регіону України у висококваліфікованих фахівцях такого професійного спрямування, переважно Волинської, Рівненської та Львівської областей.

На географічному факультеті здійснюється підготовка фахівців на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка спеціальності 014 – Середня освіта (Географія); галузі знань 10 – Природничі науки зі спеціальностей 103 – Науки про землю, 106 – Географія; галузі знань 19 – Архітектура та будівництво спеціальності 193 – Геодезія та землеустрій; галузі знань 24 – Сфера обслуговування спеціальностей 241 – Готельно-ресторанна справа, 242 – Туризм. У 2016 році ліцензовано підготовку докторів філософії за спеціальностями 103 – Науки про землю та 193 – Геодезія та землеустрій.

Для вирішення завдання – заповнення місць ліцензованого обсягу колективом кафедри фізичної географії систематично проводиться активна профорієнтаційна робота упродовж року: під час Днів відкритих дверей університету, географічного факультету та кафедри фізичної географії; у ході виробничих практик та канікул: на географічних турнірах (жовтень); на шкільних (листопад), міських (грудень) та обласних (січень) предметних олімпіадах; на конкурсах-захистах наукових робіт (січень-лютий); студентами та викладачами під час педагогічних практик (лютий) – виховні години, екскурсії на факультет, географічні вечірки, науково-пізнавальні екскурсії тощо; читання лекцій для вчителів географії міста та області у Волинському інституті післядипломної педагогічної освіти; підготовлено рекламну продукцію кафедри фізичної географії (буклети, плакати, відеоролик); висвітлено рекламну інформацію на центральному та регіональному телебаченні, радіо, в періодиці, зокрема у студентському

тижневику «Наш університет», на сайті СНУ імені Лесі Українки (www.cenu.edu.ua); здійснюється участь у Ярмарках професій. Викладачі факультету активно працюють з учнями шкіл м. Луцька та області, слухачами Волинського відділення Малої академії наук України. Спільно з Волинським відділенням МАН України проводяться обласні учнівські олімпіади з географії для учнів шкіл, гімназій та ліцеїв Волинської області. Колектив кафедри є організатором проведення Всеукраїнської олімпіади СНУ імені Лесі Українки з географії. Учням загальноосвітніх навчальних закладів, які стали переможцями другого (очного) туру Олімпіади, надаються додаткові бали до оцінки сертифіката зовнішнього незалежного оцінювання з географії при розрахунку конкурсного бала в Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки. Особисті запрошення навчатися на географічному факультеті СНУ імені Лесі Українки вручаються учасникам-одинадятикласникам турнірів і олімпіад з географії. Лабораторії кафедри фізичної географії є базою експериментальних досліджень та виконання учнівських наукових робіт (для участі у конкурсах-захистах). З використанням матеріального забезпечення лабораторій кафедри проводяться заняття зі слухачами секції «Географія та ландшафтознавство» Волинського відділення МАН України.

Профорієнтаційна робота принесла позитивний результат. Загалом до 2016 року існувала позитивна динаміка зарахованих осіб на навчання на географічний факультет. Демографічна ситуація, прикордонне розташування Волинської області (абітурієнти вступають до ЗВО Республіки Польща) – є причинами зменшення кількості студентів. Проте прийом на спеціальність 106 – Географія у 2016-2018 рр. є стабільним. Державне замовлення виконується повністю. У 2018 р. СНУ імені Лесі Українки в рейтингу закладів вищої освіти 2018 року за кількістю осіб, зарахованих на навчання за кошти державного бюджету, посів 50 позицію (серед 224), за кількістю осіб, зарахованих на навчання за кошти фізичних та юридичних осіб – 49 позицію (серед 200), у 2018 році загальний конкурс становив 10,8 осіб на місце.

Прийом на навчання для здобуття ступеня магістра в межах однієї спеціальності здійснюється за умови здачі фахового вступного випробування та вступного іспиту з іноземної мови; на основі ступеня бакалавра, магістра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки), за умови успішного проходження додаткових вступних випробувань з урахуванням середнього бала відповідного додатка до диплома. Заповнення ліцензованого обсягу при конкурсі 6,5 осіб на місце у 2017-2018 рр. становило 100 %. Контингент студентів формується в основному із випускників-бакалаврів напряму підготовки 6.040104 – Географія (Табл. 3). Вступ на третій (освітньо-науковий) рівень не здійснювався за відсутності ліцензії на надання освітньої послуги.

Таблиця 3

**КІЛЬКІСНІ ПОКАЗНИКИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ – ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ – 106 ГЕОГРАФІЯ
У СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

№ з/п	Показники	2017	2018
1	Ліцензований обсяг підготовки	20	20
2.	Прийом студентів, усього:	20	10
	з них:		
	денної форми навчання	15	10
	у т.ч. державне замовлення	1	9

№ з/п	Показники	2017	2018
	заочної форми навчання	5	0
	у т.ч. державне замовлення	0	0
3.	Конкурс із спеціальності (за заявами)		
	Денна	67	6,6
	Заочна	0*	0*
4.	Контингент студентів, усього:	20	10
	з них:		
	денна форма навчання	15	10
	у т.ч. державне замовлення	1	9
	заочна форма навчання	5	0
	у т.ч. державне замовлення	0	0
5.	Кількість відрхованих студентів (денна форма навчання)	1	-
6.	Кількість поновлених студентів (денна форма навчання)	-	-

* державного замовлення не було (усього в 2017 році було подано 41 заяву на заочну форму навчання, у 2018 році – 17)

Висновок: інформація, подана СНУ імені Лесі Українки до Міністерства освіти і науки України, є достовірною. Формування контингенту студентів на географічному факультеті відбувається на достатньому рівні. Кількість студентів, що навчаються на другому (магістерському) рівні за освітньо-професійною програмою «Фізична географія» зі спеціальності 106 – Географія не перевищує ліцензованого обсягу. Державне замовлення виконується повністю.

2. Відповідність державним вимогам щодо якісних характеристик підготовки фахівців

Прийняття нових Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту» та відповідних наказів, інструктивних листів МОН України вимагають від закладів вищої освіти своєчасного реагування на зміни в організації навчального процесу, зокрема його змістового наповнення та контролю якості підготовки фахівців із ліцензованих спеціальностей.

Рішенням Вченої ради СНУ імені Лесі Українки 28 вересня 2017 р. затверджено близько 30 положень та інших документів, які регламентують питання навчального процесу. Положення оприлюднені на електронному ресурсі навчального відділу університету: <http://ed.ecnu.edu.ua>.

Інформатизація навчального процесу проявляється у поступовому наповненні корпоративної мережі університету управлінськими програмами з певного виду діяльності, сучасним програмним забезпеченням з навчальною метою та у створенні інтерактивних комплексів навчально-методичного забезпечення кожної з дисциплін, які вивчаються студентами, та їх розміщенні на сервері дистанційного навчання університету <http://cit.ecnu.edu.ua/>.

З 2011 року формується університетський репозитарій повнотекстових копій наукового та методичного доробку професорсько-викладацького складу університету, який доступний за адресою <http://esnuir.ecnu.edu.ua/>. У 2017 році створено електронний фонд випускних кваліфікаційних робіт здобувачів усіх рівнів освіти (роботи розташовані на університетському порталі Office 365).

Реалізації завдань інформатизації та прозорості в оцінюванні навчальних досягнень студентів сприяє діяльність Центру інноваційних технологій та комп'ютерного тестування (з 2009 року). У Центрі проводиться підсумковий контроль знань студентів усіх спеціальностей у формі комп'ютерного тестування з 12 загальноуніверситетських нормативних навчальних дисциплін циклу загальної підготовки навчальних планів: <http://cit.ccn.edu.ua/>. У Центрі відбувається також модульний і тематичний контроль знань студентів у формі комп'ютерного тестування (згідно з графіком навчального процесу).

У СХУ імені Лесі Українки склалася цілісна система практичної підготовки студентів, що охоплює навчальні практики зі спеціальності, виробничі, педагогічні, організаційні, переддипломні та фахові практики зі спеціалізації. Базами для проведення практик студентів є установи, підприємства та організації різних форм власності та підпорядкування, органи місцевого самоврядування та державного управління, структурні підрозділи університету, лабораторії, комп'ютерні класи, агробіостанція, спорткомплекс університету, база практик – табір «Гарт».

У СХУ імені Лесі Українки постійно апробуються нові інструменти моніторингу навчального процесу, двічі на рік проводиться моніторинг успішності студентів за результатами заліково-екзаменаційних сесій, а його результати обговорюються на засіданнях ректорату. З 2007 року в університеті здійснюється рейтингове оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників закладу освіти, кафедр, факультетів.

Особлива увага приділяється обговоренню та аналізу звітів голів Державних екзаменаційних комісій та реалізації викладених пропозицій під час фахової підготовки студентів.

Магістрам спеціальності 106 – Географія забезпечується принцип безперервної професійної підготовки з 9 по 11 семестр. Студенти складали іспити у дев'ятому семестрі з нормативних навчальних дисциплін: «Методологія та організація наукових досліджень в галузі», «Просторовий аналіз», «Концепції сучасного природокористування» (усі – з циклу загальної підготовки). Набуті знання в подальшому поглиблюються під час вивчення навчальних дисциплін (за якими проводився контроль): нормативних – «Просторовий аналіз» (9 семестр), вибіркових – «Картування природно-територіальних комплексів» (9-10 семестри), «Регіональні прояви глобальних проблем» (9 семестр). Результати останньої передакредитаційної екзаменаційної сесії 2017–2018 н.р. студентів другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фізична географія» продемонстрували достатню професійну підготовку фахівців: успішність – 100%, якість знань – 56,65 %, середній бал – 4,0.

Магістри проходять дві практики: асистентську практику в 10-му семестрі (тривалість 6 тижнів), переддипломну практику в 11-му семестрі (тривалість 6 тижнів). Аналіз баз для проходження практик показав, що вони постійно оновлюються і є актуальними для даної спеціальності. Результати захисту асистентської практики свідчать про високий рівень підготовки студентів 5-го курсу, які добре закріпили та поглибили теоретичні знання, набули практичних навичок зі спеціальності, розпочали збір фактичного матеріалу для виконання випускних кваліфікаційних робіт тощо, успішно виконали поставлені завдання: 12 магістрів захистили результати на «відмінно», 3 – на «задовільно». Якість знань – 80 %, середній бал – 4,6. Вибіркова перевірка членами експертної комісії звітів про проходження асистентської практики підтвердила результати захисту.

На початку навчального року деканатом був складений графік виконання комплексних контрольних робіт (ККР) студентами факультету для проведення самоаналізу. Комплексні контрольні роботи (самоаналіз) виконували 15 студентів 6-го курсу освітньо-професійної програми «Фізична географія» спеціальності 106 – Географія. Результати самоаналізу демонструють їх достатню підготовку. Якість знань за циклами навчальних дисциплін загальної підготовки, професійної підготовки становить відповідно 66,7 % та 71,1 %, а середній бал за циклами підготовки відповідно 3,8 та 3,9. Абсолютна успішність за усіма циклами – 100 %. Результати ККР при акредитаційній експертизі відповідають результатам при самоаналізі (розбіжність у середньому балі від – 0,1 до – 0,6).

Результати випуску, використання і адаптації випускників другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми спеціальності 106 – Географія відсутні, оскільки випуску магістрів спеціальності ще не було.

Висновок: якість підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фізична географія» спеціальності 106 – Географія галузі знань 10 – Природничі науки у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки відповідає акредитаційним вимогам.

3. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

Навчальний процес в університеті організований і проводиться відповідно до діючого законодавства та Положення про державний заклад вищої освіти. Розроблені та реалізуються нормативні документи, що регламентують навчальний процес (графік навчального процесу, розклад занять, консультацій тощо). На факультетах університету функціонують науково-методичні семінари, на яких розглядаються психолого-педагогічні проблеми вищої школи, сучасні інноваційні технології. Ректоратом докладається багато зусиль для того, щоб забезпечити усі види навчальної та самостійної роботи студентів науково-методичною та довідковою літературою.

Зміст підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Фізична географія» із спеціальності 106 – Географія здійснюється за двома циклами: загальної підготовки, професійної підготовки. Дисципліни циклу загальної підготовки нормативної частини складають 1020 годин (34 кредити), циклу професійної підготовки – 1680 годин (56 кредитів): нормативної частини – 810 годин (27 кредитів), вибіркової частини – 870 годин (29 кредитів). Обсяг аудиторних занять магістра на денній формі навчання не перевищує в середньому за період теоретичного навчання 17,5 годин на тиждень. Загальна тривалість канікул протягом навчального року складає 13 тижнів.

Навчально-методичне забезпечення навчального процесу при підготовці фахівця включає лабораторно-практичну й інформаційну базу, що передбачається основними розділами: циклу загальної підготовки (нормативні дисципліни), циклу професійної підготовки, (нормативні та вибіркові навчальні дисципліни), що забезпечує підготовку висококваліфікованого фахівця за освітньо-професійною програмою «Фізична географія» із спеціальності 106 – Географія. Діючі навчальні програми з дисциплін розроблено викладачами, пройшли зовнішню рецензію, обговорені на засіданнях випускових кафедр і науково-методичної комісії факультету, рекомендовані радою факультету до впровадження в навчальний процес. При необхідності робочі програми з кожної дисципліни коригуються, і відповідні зміни затверджуються на засіданнях кафедр і методичної комісії факультету.

Навчальний процес на 100 % забезпечений методичними вказівками до виконання практичних та лабораторних робіт, контрольними і тестовими завданнями. Кількість примірників університетських лабораторних практикумів доповнюється розширеними інструкціями із включенням теоретичних відомостей, програм комп'ютерного моделювання, описом ходу виконання лабораторних робіт, методичних зауважень тощо.

Розроблена система контролю за якістю проведення занять і виховних заходів. На кафедрі фізичної географії широко використовується практика проведення відкритих занять, після яких обов'язково відбувається обговорення та даються відповідні рекомендації, особливо для молодих викладачів. Самостійні, контрольні роботи та колоквіуми з основних дисциплін використовуються для поточного та модульного контролю. З окремих дисциплін модульний контроль проводиться в усній або письмовій формі, з деяких (особливо з циклу загальної підготовки) для модульного контролю широко застосовується комп'ютерне тестування. У формі комп'ютерного тестування (через Центр інноваційних технологій та комп'ютерного тестування СНУ імені Лесі Українки відповідно до затвердженого графіку) проводиться підсумковий контроль з нормативних дисциплін циклу загальної підготовки навчального плану (Інтелектуальна власність, Наукова комунікація іноземною мовою, Сучасні інформаційні технології в професійній діяльності).

Практична підготовка фахівців здійснюється під час навчальних, виробничих (у т.ч. переддипломних, асистентських) практик. Університет має достатню кількість (понад 260) баз практик. Більшість студентів випускних курсів направляється для проходження переддипломної практики у ті організації, підприємства, навчальні заклади області, де вони планують працювати.

Асистентську практику, що є частиною навчального процесу, студенти проходять на базі лабораторій кафедри фізичної географії, вона триває 6 тижнів впродовж 10 навчального семестру і спрямована на закріплення та поглиблення теоретичних знань, отриманих студентами в процесі вивчення нормативних та вибіркових дисциплін, практичних навичок зі спеціальності, виховання потреби систематично поновлювати свої знання для підтримання власної конкурентоспроможності на сучасному ринку праці, підготовку до роботи в галузі.

Переддипломна практика є продовженням навчального процесу, триває 6 тижнів впродовж 11 навчального семестру і спрямована на узагальнення та вдосконалення здобутих знань, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом та формування готовності випускників до самостійної трудової діяльності, а також збір та опрацювання матеріалів для завершення випускної кваліфікаційної роботи й оформлення його результатів. Практика проводиться на базі лабораторій університету, організацій та установ, з якими факультет уклав договори про співпрацю у сфері практичної підготовки фахівців. Наявність договорів про проведення практик перевірена експертною комісією, термін дії договорів відповідає повному циклу навчання магістрів.

Курсових робіт не передбачено навчальним планом. Державна атестація осіб, які навчаються у СНУ імені Лесі Українки, проводиться на основі аналізу успішності навчання, оцінювання якості вирішення випускниками завдань діяльності, що передбачені освітньо-професійною програмою та рівня сформованості компетентностей.

Експертна комісія відзначає актуальність тематики магістерських робіт, відповідність регіональній проблематиці.

Висновок: навчально-методичне забезпечення повністю підготовлене для реалізації навчального плану підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою «Фізична географія» зі спеціальності 106 – Географія, відповідає акредитаційним вимогам.

4. Кадрове забезпечення освітнього процесу

Відповідальними за виконання освітньо-професійної програми «Фізична географія» за спеціальністю 106 – Географія на першому (бакалаврському) і другому (магістерському) рівнях вищої освіти у СНУ імені Лесі Українки є група науково-педагогічних працівників у складі: Петлін В. М., доктор географічних наук, професор, голова групи забезпечення; Зузук Ф. В., доктор геологічних наук, професор; Мельничук М. М., кандидат географічних наук, доцент; Слащук А. М., кандидат географічних наук, доцент; Павловська Т. С., кандидат географічних наук, доцент; Міщенко О. В., кандидат географічних наук, доцент; Поручинський В. І., кандидат географічних наук, доцент; Пугач С. О., кандидат географічних наук, доцент.

Група забезпечення спеціальності 106 – Географія кафедри фізичної географії і кафедри економічної та соціальної географії складається з науково-педагогічних працівників, які працюють у СНУ імені Лесі Українки за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам Ліцензійних умов. Для другого (магістерського) рівня вищої освіти, за яким фактично проводиться освітня діяльність, частка тих, хто має науковий ступінь та / або вчене звання, становить 100 %, а частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та / або вчене звання професора – 25,0 % загальної кількості членів групи забезпечення. На одного члена групи забезпечення припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання (29,6), у т.ч. не більше 10 магістрів (8,4).

Випусковою за освітньо-професійною програмою «Фізична географія» зі спеціальності 106 – Географія у СНУ імені Лесі Українки є кафедра фізичної географії. На випусковій кафедрі

працюють 15 викладачів, усі за основним місцем роботи, 14 з них мають наукові ступені, 11 – вчені звання:

докторів наук, професорів – 3 (20 %);
кандидатів географічних, доцентів – 7 (46,6 %);
кандидатів геологічних наук, доцентів – 1 (6,7 %);
кандидатів географічних наук – 2 (13,3 %);
кандидатів біологічних наук – 1 (6,7 %);
асистентів – 1 (6,7 %).

Якісний показник професорсько-викладацького складу випускової кафедри – 93,3 %. Середній вік викладачів кафедри – 48 років, у т.ч. докторів наук – 62 роки. Кадровий склад випускової кафедри фізичної географії СНУ імені Лесі Українки за освітньо-професійною програмою «Фізична географія» зі спеціальності 106 – Географія вклучас з розрахунку не більше як на кожні десять здобувачів освітнього ступеня «Магістр» одного викладача, який має кваліфікацію відповідно до спеціальності, науковий ступінь або вчене звання.

Упродовж 2014-2018 рр. виконані на кафедрі й успішно захищені 2 дисертації: на здобуття наукового ступеня кандидата геологічних наук (О. П. Вовк) та кандидата біологічних наук (Ю. В. Білецький). Кандидату географічних наук Міщенко О. В. і кандидату геологічних наук Вовк О. П. присвоєно вчене звання доцента, відповідно, у червні 2015 і 2018 рр. Викладачі випускової кафедри проходили підвищення кваліфікації (стажування) у провідних освітніх закладах України, таких як Львівський національний університет імені Івана Франка, Київський національний університет імені Т. Шевченка, Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти тощо. Крім того, викладачі випускової кафедри були активними учасниками багатьох наукових і науково-практичних семінарів у СНУ імені Лесі Українки, Луцькому національному технічному університеті, Львівському національному університеті імені Івана Франка, Чернівецькому національному університеті імені Ю. Федьковича. Доценти Павловська Т. С. (01.02.2017 р. – 30.04.2017 р.), Білецький Ю. В., Полянський С. В., Вовк О. П., Карпюк З. К. і Забокрицька М. Р. (1.10.2017 р. – 1.01.2018 р.) проходили тримісячне стажування в Державному університеті Марії Кюрі-Склодовської та у Люблінському науково-технологічному парку в м. Люблін (Республіка Польща).

Завідувачем кафедри фізичної географії є доктор географічних наук, професор Фесюк Василь Олександрович.

Науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес, мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов. До навчального процесу залучені висококваліфіковані фахівці-викладачі, які проводять заняття на високому науковому і методичному рівні, здатні передавати студентам теоретичні знання, формувати практичні навички і вміння з нових дисциплін. З усіх дисциплін циклів загальної та професійної підготовки лекторами (13 викладачів) є професори і доценти, що мають науковий ступінь доктора чи кандидата наук за фахом дисципліни. Частка науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь та вчене звання (5 докторів і 8 кандидатів наук, з них 6 професорів і 5 доцентів) і забезпечують проведення лекцій з навчальних дисциплін відповідної спеціальності за основним місцем роботи, становить 100 %.

Провідними спеціалістами, що забезпечують підготовку фахівців, є: доктор географічних наук, проф. Фесюк В. О., доктор географічних наук, проф. Петлін В. М., доктор геологічних наук, проф. Зузук Ф. В., доктор економічних наук, проф. Барський Ю. М., доктор економічних наук, доц. Бояр А. О., кандидат географічних наук, доц. Павловська Т. С., кандидат географічних наук, доц. Пугач С. О., кандидат географічних наук, доц. Тарасюк Н. А., кандидат географічних наук, доц. Чижевська Л. Т. та ін. Частка науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь доктора наук і проводять лекції з навчальних дисциплін відповідної спеціальності за основним місцем роботи, становить 50 %.

Висновок: кадровий склад випускової кафедри фізичної географії СНУ імені Лесі Українки відповідає існуючим нормам та вимогам до акредитації і здатний забезпечити якісну

підготовку фахівців за освітньо-професійною програмою «Фізична географія» зі спеціальності 106 – Географія на другому (магістерському) рівні. Усі викладачі за останні 5 років пройшли стажування в провідних закладах вищої освіти України.

5. Матеріально-технічне забезпечення

Матеріально-технічна база СНУ імені Лесі Українки, на якій реалізовується освітньо-професійна програма «Фізична географія» зі спеціальності 106 – Географія, відповідає діючим санітарно-технічним нормам, що забезпечує проведення усіх видів навчальних занять і науково-дослідної роботи студентів, передбачених навчальним планом. Навчальний процес забезпечений лабораторним обладнанням, обчислювальною технікою, програмними засобами відповідно до змісту нормативних та вибіркових навчальних дисциплін.

Площа навчальних приміщень для проведення освітнього процесу становить 21 251,9 м², фактичний контингент студентів університету (станом на 01.10.2018 року) – 9 032 студенти. Таким чином, на одного студента припадає 2,4 м² навчальної площі, а з урахуванням навчання у дві зміни – 4,8 м², що відповідає ліцензійним умовам.

Загальний ліцензований обсяг на другому (магістерському) і першому (бакалаврському) рівнях становить – 18 825 осіб. Університет може забезпечити, у разі необхідності, навчання у три зміни, тоді на одного здобувача вищої освіти припадатиме 3,4 м² ($21251,9 : 18825 \times 3 = 3,4$).

Випускова кафедра із спеціальності 106 – Географія розміщена за адресою: м. Луцьк, вул. Потапова, 9, корпус С, шостий поверх. Площа навчальних приміщень для проведення освітнього процесу студентів географічного факультету становить 2958,2 м², фактичний контингент студентів географічного факультету (станом на 01.10.2018 року) – 797 студентів. Таким чином, на одного студента припадає 3,7 м² навчальної площі, а з урахуванням навчання у дві зміни – 7,4 м², що відповідає ліцензійним умовам.

Загальний ліцензований обсяг на другому (магістерському), першому (бакалаврському) і третьому (аспірантському) рівнях студентів географічного факультету становить – 855 осіб. Університет може забезпечити навчання у дві зміни, тоді на одного здобувача вищої освіти припадатиме 3,4 м² ($2958,2 : (190 \times 4 + 60 \times 1,5 + 5 \times 4) = 3,4$).

Підготовка фахівців із спеціальності – 106 Географія здійснюється на науково-експериментальній, матеріально-технічній базі географічного факультету і включає можливість проводити картографічні дослідження, розробку ГІС моделей у природокористуванні, дослідження природно-заповідного фонду та регіональної екологічної мережі. На базі Інноваційного освітнього простору (ауд. С-603) здійснюється захист кандидатських дисертацій із спеціальності – 11.00.11 – конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів (спеціалізована вчена рада К 32.051.08). На факультеті функціонують науково-дослідні та науково-методичні підрозділи: лабораторія «Інноваційний освітній простір» (ауд. С-603, 69,3 м²); лабораторія загального землезнавства (ауд. С-622, 48,3 м²); лабораторія фізичної географії материків та океанів (ауд. С-622, 35,4 м²); лабораторія фізичної географії України (С-616, 35,5 м²); навчальна лабораторія красзнавчих атласів (ауд. С-613, 16,0 м²). Спеціалізовані лабораторії мають необхідне програмне забезпечення, що дає змогу забезпечити якісну підготовку до практичних, лабораторних занять та написання магістерської роботи.

Сучасні освітні технології підготовки фахівців усіх спеціальностей передбачають використання комп'ютерної та мультимедійної техніки. В аудиторному фонді університету передбачено 140 лекційних аудиторій, 42 одиниці мультимедійної техніки дозволяють забезпечити проведення занять у 30 % лекційних аудиторій одночасно. Решта аудиторій забезпечені мультимедіа за принципом мобільності відповідно до розкладу занять. Парк комп'ютерної техніки університету налічує понад 1 200 одиниць. Для навчальних цілей в університеті використовуються 27 комп'ютерних лабораторій Центру інноваційних технологій та комп'ютерного тестування загальною площею 1 136 м².

Навчальним планом спеціальності 106 – Географія передбачено викладання навчальних дисциплін, вивчення яких потребує використання комп'ютерної техніки (ГІС у природокористуванні, картування природно-територіальних комплексів, сучасні інформаційні

технології в професійній діяльності, просторовий аналіз). Лабораторні та практичні заняття з вище зазначених дисциплін проводиться в аудиторіях С-1 (32,3 м²), С-2 (50,0 м²), С-3 (36,6 м²), С-9 (32,6 м²), К-204 (33,1 м²), загальною площею 184,6 м² та кількістю робочих місць – 69. Під час заліково-екзаменаційної сесії підсумковий контроль знань студентів з нормативних дисциплін проводиться в аудиторіях С-1 (32,3 м²), С-2 (50,0 м²) у формі комп'ютерного тестування. Для самостійної роботи студенти можуть використовувати ресурси Центру інноваційних технологій та комп'ютерного тестування згідно з встановленим графіком протягом 2 годин на день.

Займатись науково-дослідною та пошуковою діяльністю студенти спеціальності 106 – Географія мають можливість у бібліотечі СНУ імені Лесі Українки, де встановлено 3 комп'ютери для роботи з електронним каталогом бібліотеки та 5 у читальній залі з доступом до передплатних електронних ресурсів наукового спрямування.

Додатковим засобом для навчання та спілкування студентів і викладачів є вільний доступ до мережі Internet, реалізований за допомогою технології Wi-Fi у фойє та коридорах усіх навчальних корпусів університету.

Висновок: навчальний процес забезпечений необхідними навчальними приміщеннями, санітарно-технічний стан яких відповідає затвердженним нормам. Система контролю за дотриманням вимог техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки відповідає існуючим вимогам. Випадків порушень техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки та травмування не зафіксовано. Наявна матеріально-технічна база СНУ імені Лесі Українки відповідає акредитаційним умовам провадження освітньої діяльності.

6. Інформаційне забезпечення

Бібліотека Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки – це сучасний науковий, інформаційний, навчально-допоміжний та культурно-освітній структурний підрозділ, який розміщений за адресою м. Луцьк, вул. Винниченка, 30а. Загальний фонд бібліотеки станом на 01.10.2018 року становить 838 554 примірники. Серед них 619 722 примірники – книжковий фонд, 92 835 примірників періодичних видань (2 086 назв), 107 168 примірників – фонд авторефератів дисертацій на здобуття звання кандидатів та докторів наук.

Структура бібліотеки відповідає типовій структурі бібліотек ЗВО IV рівня акредитації, а саме 8 відділів: комплектування, наукової обробки документів і організації каталогів, зберігання фондів, науково-методичний, інформаційно-бібліографічний, інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення, обслуговування (абонемент), обслуговування читальних залів та 6 секторів: підтримки автоматизованої бібліотечної системи програмного забезпечення, комп'ютерного забезпечення, гуманітарної літератури, природничої літератури, рідкісних та іноземних видань, періодичних видань, які забезпечують виконання визначених функцій і завдань та різні аспекти обслуговування користувачів.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 1286 від 19.09.2017 року Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки отримав доступ до наукометричних баз даних Web of Science та Scopus. Для забезпечення активного використання ресурсів було організовано низку семінарів щодо можливостей платформ Web of Science та Scopus для різних груп користувачів: магістрів, аспірантів, молодих науковців, викладачів.

З метою забезпечення сталого доступу та поширення наукового доробку професорсько-викладацького складу університету серед світової наукової спільноти відбувається сприяння збільшенню контенту та модерування інституційного репозитарію Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки (eSNUIR) (<http://esnuir.cenp.edu.ua/>). Станом на жовтень 2018 року він містить 13 811 навчально-методичних та наукових матеріалів.

Бібліотека втілює стратегію доступності інформації. В читальних залах представлені різні види документів, частина фонду у відкритому доступі. Читальні зали є зоною Wi-Fi. Експонування літератури здійснюється на відкритих переглядах, постійно діючих виставках, та на сайті бібліотеки.

У грудні 2016 року на базі бібліотеки Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки був створений навчально-сервісний центр «Academ-Business Hub», який став унікальним освітнім майданчиком для розвитку, творчим простором для втілення креативних ідей і проведення різноманітних заходів: освітні та бізнес-програми (тренінги, тематичні зустрічі для місцевої громади, гостей міста та представників іноземних країн, студентів, аспірантів, наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників та інші.

Загалом бібліотечний фонд нараховує понад 200 найменувань підручників та монографій із дисциплін, зазначених у навчальному плані підготовки фахівців із спеціальності 106 – Географія. Крім наочних посібників бібліотека містить також мульти-, аудіо-, відеоматеріали.

СНУ імені Лесі Українки забезпечений науковою літературою, а також має у своєму розпорядженні основні вітчизняні академічні і галузеві наукові журнали, відомі іноземні журнали. Список фахових періодичних видань із зазначеної спеціальності, що є в наявності в бібліотеці Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки, включає 30 найменувань.

Висновок: бібліотечний фонд та забезпеченість науково-навчальною літературою відповідають існуючим нормам та вимогам до акредитації освітньо-професійної програми «Фізична географія» зі спеціальності 106 – Географія за другим (магістерським) рівнем.

7. Перелік зауважень (приписів) контролюючих органів та заходи з їх усунення

Зауважень та приписів контролюючих органів, що здійснюють контроль за дотриманням ліцензійних умов, а також скарг юридичних та фізичних осіб щодо освітньої діяльності навчального закладу зі спеціальності 106 – Географія галузі знань 10 – Природничі науки у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки не було. Це первинна акредитація спеціальності 106 – Географія освітньо-професійної програми «Фізична географія».

8. Загальні висновки і пропозиції

Відповідно до наведених вище відомостей в цілому можна позитивно оцінити підготовку вищого навчального закладу до акредитаційної експертизи. На підставі вищевикладеного та експертизи пакету документів щодо акредитації освітньо-професійної програми «Фізична географія» спеціальності 106 – Географія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, а також наукової, навчально-методичної та матеріально-технічної бази Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки та відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», Постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей» № 978 від 09.09.2001 року, «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» № 1187 від 30.12.2015 р., «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» № 266 від 29.04.2015 року, експертна комісія відзначає наступне:

- акредитаційні матеріали, що подані СНУ імені Лесі Українки, представлені у повному обсязі;
- СНУ імені Лесі Українки має необхідну нормативно-правову документацію, що дає право здійснювати підготовку магістрів з фізичної географії;
- стан кадрового, матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу відповідає вимогам щодо підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою «Фізична географія» спеціальності 106 – Географія;
- навчальний процес забезпечений навчальними посібниками та підручниками, підготовка фахової методичної літератури здійснюється викладачами кафедри фізичної географії;

– результати освітньої діяльності з фахової підготовки магістрів з фізичної географії в СНУ імені Лесі Українки відповідають вимогам підготовки студентів за освітнім ступенем «Магістр», що підтверджується результатами виконання комплексних контрольних робіт та державної атестації.

Попри це, комісія вважає за необхідне висловити певні пропозиції та зауваження, які загалом не впливають на позитивне рішення, однак покликані поліпшити якість підготовки магістрів, зокрема необхідно:

– посилити профорієнтаційну роботу серед випускників ЗВО регіону з метою формування контингенту студентів у майбутньому, зважаючи на демографічні зміни в країні;

– збільшити кількість публікацій викладачів кафедри фізичної географії СНУ імені Лесі Українки у фахових та міжнародних виданнях, що належать до наукометричних баз даних і рекомендовані МОН України (Scopus, Web of Science тощо);

– активізувати роботу викладачів кафедри фізичної географії щодо розробки та видання підручників і навчальних посібників (у т.ч. електронних) з дисциплін навчального плану підготовки магістрів з освітньо-професійної програми «Фізична географія»;

– розширити передплату на фахові періодичні видання у галузі географії (друковані та електронні);

– продовжувати розвивати матеріальну базу факультету, зокрема, оснащувати навчальні лабораторії сучасною комп'ютерною технікою, яка б дозволила на високому науковому рівні забезпечувати навчальну та наукову діяльність студентів та співробітників географічного факультету.

Виходячи з результатів акредитаційної експертизи, пакету представлених документів, експертна комісія вважає за можливе акредитувати освітньо-професійну програму «Фізична географія» спеціальності 106 – Географія галузі знань 10 – Природничі науки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі Українки. Підготовка магістрів з фізичної географії у СНУ імені Лесі Українки в цілому відповідає встановленим вимогам до названого рівня фахової підготовки і може забезпечити державну гарантію якості освіти.

Голова експертної комісії

Шищенко Петро Григорович,
доктор географічних наук, професор кафедри географії України Київського національного університету імені Тараса Шевченка, професор

Експерт

Денисик Григорій Іванович,
доктор географічних наук, завідувач кафедри географії Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, професор

21 грудня 2018 року

Ректор СНУ
імені Лесі Українки

Коцан Ігор Ярославович,
доктор біологічних наук, професор

вигляді			
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)			відповісти
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітньо-наукова / видавнича / атестаційна (наукових кадрів) діяльність, зразки документів про освіту, умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)			відповісти

Голова експертної комісії

Шимко Петро Григорович,
професор кафедри географії України
Київського національного університету імені
Гараса Шевченка, доктор географічних наук,
професор

Експерт

Денисенко Дмитро Іванович,
завідувач кафедри географії Вінницького
державного педагогічного університету імені
Михайла Коцюбинського, доктор
географічних наук, професор

21 грудня 2018 року

Ректор Інституту освіти України

Кабан Ігор Ярославович,
доктор біологічних наук, професор